

Si vix superflue expendit suam fabaz. vel in edi-
ficiis sumptuosis. vel in eq̄taturis. vel i cōiuīns
mīmis delicoſis. aut freqūtibz. vel in palestris et
ludis. vel in ornamentiſ a p̄cipue muliez. vel in
renijs. vel hysterombus. a hmōi. & quia peccatū ē
Et quando est nōbilis excessus scđm p̄portōeſ ſuī
ſtatus. est mortale. alias aut in modico. est reia-
le. Descendere aut ad p̄ticularia in determinando
quādo ſit mōrē a qñ reiale non de facili p̄t dai-
nūdīcūm certum. vnde hoc dmitto .28.

De. 6. pccō m ūli. s. Gula a ſpēbus a filiabz ei⁹
Gula est ſextū pccm capitale a importat
in ordinatum appetitum ſeu delectacōeſ
cīrea cībum a potū. vnde de ipa nō quīz
modos que ati nentur in hoc verſu. Pre. propere.
laute. mīmis. ardenter studioſe. Primus modus
est pre. vel propere. si comedit vel bibit ante ho-
ram debitam vel confuetam ſine cauſa rationabi-
li urgente. **S**ecundus laute. Si uſus eſt cibis
vel potibz mīmis lautis a delicatis vltra cōdico-
nem ſui ſtatus. Aliter enī decet comedē in firmū
q̄ ſanum. a aliter nobilē q̄ ruficū. a ſic ulterius
vel ſi uſus eſt cibis vel potibz multum nutritiūis
vel calidis prouocatibz ad luxuriā. a ſi ex hac cā
fecit. mortale videt. **T**erci⁹ Mīmis. id eſt. Si co-
medit vel bibit in mīmia quantitate ſcđm indigē-
tiam ſue complexionis. quod enī parum eſt vni-

mīmis est alteri qñq;. Plus tñ conmedere in die
ieiunij. q̄ altera die pro vna conmestione non ē
de se malum. ¶ Quartus ardēter. Si cōmedit vel
bibit nimis ardore gule. vel nimis audiē vel ve
lociter aut rapaciter cōmedit ppter gulā. vel cū
nimia complacentia. cōtentus magis satissimē gu
le. q̄ nēcitatī prouidere. ¶ Quintus. Studiose. Si
adhibuit vel adhiberi fecit nimiam diligētiā
a studiū circa cibaria delicate preparāda. vt
varij saporibus a diuerſ modis. a hmoiz. ¶ In
hjs omib; vel etiā; alijs spēbus gule. tūc ē ibi
mōrle. qñ delicatio gule queritur ut finis. cum s.
patus est quis facere coñ aliquod pceptorū ut
satissimat delectacōm gule. vel cū conmedit vsq;
ad crapulam vel vomitū aduertenter. si cut fit a
pluribus in carnispriuio. vel cum vñc aliquo ci
bo ex quo verisimiliter credit incurrē magnā le
sionem psone. In alijs autē casib; vñter ē veiale
¶ De ieiunio. qd est cōtrarium gule. ¶ De ieiunio
etiā interrogandū est. ¶ Si vñ dimisit ieiunia ec
clesie. s. xl. l. & tpm a festorū vigilias. p. xxi. anū
peccat mōrliter. nisi hēat cām eū ltimo excusatē l
saltem estiēt se hēre. a hēat cām estimādi. Puta
cum eēt satis debil. vel sibi viði eē xp̄t qd nō cre
dit posse ieiunare sine notabili corporis detrimē
tioñ. s̄m veritatem possit tal nō viði de facili cōdem
pnand⁹ de mōrli. exquo eāt pat⁹ obediē pcepto

si credidisset posse alias est mortale. et tunciens quo
ciens dimittit aliquem diem ieunare. quia qlibet
dies est sub uno precepito. Sed ante xxii. annum i
ducendi sunt iuuenes ad ieunandum. ¶ Item
interrogadum est de numero diez per quos dimi
fit ieunare. et de causa. ¶ Si notabiliter antea
pauit horam comedendi sine causa legitima; quod non est ie
num vni mortale. Hora autem congrua est circa
horam nonam. tardare autem post nonam non est vi
ciu miseri fieret ex superstitione. ¶ Si cui ieunauit ex
statuto ecclesie. vel ex voto. vel ex iniunctione con
fessoris. de sero comedit frustum panis. vel de plu
ribus fructibus de uno genere in nobili quantitate ieui
num fragit. ¶ Si aliquid de affectione sumit in pua
quantitate non frangit nisi fieret in fraude. scilicet ad nu
triendum. sed sumendo aliquid fructuum per modum
medicine. scilicet ne vinum diruat stomachum non vi
detur malum. Potest autem pluries in die bibere et
non frangit ieumnum. quod potus est sequela cibi non
fiat in fraudem sicut dictum est. De debilibus et mul
tum laborantibus. pregnantibus. nutrientibus. ambu
lantibus. paupibus. et homini quo vel quoniam excusan
tur. vide in summa c. ieumnum per totum. ¶ Si come
dit carnes in quadragesima vel alijs ieunijs ecclesie
vel in sextis ferijs. aut sabbato per totum annum nisi
vegente causa necessitatis vel infirmitatis; quia pec
cauit mortaliter. ¶ Si usus est lacticinjus tempore

quadragesimali sine causa infirmitatis de filio
medici peccauit mōrliter. In alijs ieunijis ecclēsie
seruari potest mos prie qñtū ad vñl lacticinorū
qui si non appareat: tūcū est abstīnere. ¶ Si
bibit vsq; ad ebrietatem. aduertēs nimā poten
tiā vim ad inebriandū. vt de hoc dubitās p
babiliter: peccauit mōrliter. sc̄is si ignorauit po
tentiam vim sicut noe. ¶ Si fuit cā inebriationis
alteius aduertenter inducendo aliquē ad nimū
potum. vel ponendo sal in vimū. a hmōi qz pecca
uit mōrliter. ¶ Si indurit aliquē ad frāgendum
ieūmū ecclē sine cā ltūma suis p̄ficiōibus: qz
peccauit mōrliter. ¶ Itē Si indurit pueros et iu
uenicas ad lambacitates. tabnas. et hmōi vt
peruertat eos ad turpiaz. ¶ Si freqūtauit taber
nas sine cā rōnabili vel cōūnia dissoluta: p̄cēm
est. ¶ Si abstimuit nīs a cibo a potu et alijs necā
rīs vite. ppter qd incurrit infirmitate: cōiter veia
le ē mīsi fiat nōbil excessus. vt vi; si addat obsti
nacō contē āmonicōes i hmōi defacū qz tūc vide
mōle rōne piculi iñ seqūtis. ¶ Sequē de filiab⁹

Si ex mōrdimā gule. qñtū p̄ma est Ebetudo
ta commestioē a potu icurrit obscuritatē seu gros
ſicēm intellācūs. et ex hoc īeptitudinē ad cōſiderā
dum spūalia. ad cōſilendū. orandū. legendū. et
hmōiz quod cōiter est veniale. ¶ De īepta le
Si ex mōrdimacōne cibi vel pot⁹ nimis tūcā

sunt leuis et dissolutus risibus. ludis et iocis. a
alijs leuitatibus corporis. qd coiter est veniale n
addatur aliud vitium.

De coreis.

De coreis que sunt ut coiter ex iordinata leticia
et frequenter cum mortali. etiam interrogandum est.
Nam quinq; modis sunt cum peccato mortali. Primo
modo cum sunt ex libidine. Secundo cum sunt a
clericis et religiosis cum mulierib;. et hoc ratione
scandali. Tercio cum sunt in ecclesiis vel alijs locis
sacris. quia sacrilegium est. Quarto cum sunt ex
imam gloria vel vana leticia tam iordinata q
ibi constituitur finis. Quinto quoniam tales choristeres no
turant de scando proximi etiam mortali. In alijs
autem casibus coiter est veniale. possunt tamen quinq; esse
mortale ex aliquo accidente. nec de faciliter potest dari
de huiusmodi iudicium.

De mulfiloquio.

Si cum fuerit repletus multum fuit loquax vel
dixit verba otiosa et sine necessitate. vel rationabili
utilitate. quod veniale est coiter.

De scurrilitate

Si fecit actus et gestus immorigeratus. quia si
sunt prouocates ad libidinem ex mimoniis est mor
tale. Si autem ad dissolucoes et leuitates ut ve
tositates et hymoi. est veniale.

De immunditia.

Immunditia potest intelligi cum quis imunde come
dit et est veniale precipue si ex hoc conturbat ali
os vel quia vomitum facit. Et si hoc facit et nimis
comebit. vel ut audiens comedat vel bibat peccatum

est. Secus si causa medicine. vel potest intelligi
de immundicia pollucōis. que cū accidit in som-
nis: non imputatur ad peccatum. Si peccatum potest esse
causa eius. s. si processit ex crapula. vel turpi cogi-
tacōne p̄cedente. vel ex negligēcia vel etiā cū post
in vigilia écolens: de immundicia ipa. a sompno
turpi delectatur. a si est ibi consensus rōis de hmoi
delectacōne turpiz est mortale. alias autem veniale vel
nullum. s. si ex alleuiacōne natuē. ¶ De pollucōe

De immundicia seu pollurōe p̄curata. nō q̄ si
quis aliqd agit hac intencōne p̄ncipaliter. ut
pollucōnem hēat. sive vigilādo. sive dormiendo
mortaliter peccat. etiā si faciat causa saitatis. Si
autem etiam ipa pollucō contingat in vigilia. et p̄ter
voluntatem ac sine p̄curacōne nō est mortale.
De. A. pecō mortali. s. Luxuria et sp̄cīebus et fi-
liabūs eius. •29•

Luxuria est septimū viciū capitale. Et
quia sup̄ i. c. de. 6. precepto satis dictū ē
de sp̄cīebus ei⁹. in ope ac etiā cogitacōe
et hoc in. c. de nono precepto supra. Ideo illis
omissis. ad que ibidem recurrentum est. Viden-
dum est de quibusdam alijs p̄tinētibus ad ipaz
luxuriā et delectacōnem morosā. Vnde inter-
rogandum est de hoc ut sequitur. Si videlicet
osculatus est aliquem vel aliquam ex libidine
et extra coniugium. quia mortaliter peccauit